

Sygn. akt III AUa 503/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lipca 2014 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Michał Bober
Sędziowie:	SSA Aleksandra Urban SSA Bożena Grubba (spr.)
Protokolant:	stażysta Agnieszka Makowska

po rozpoznaniu w dniu 14 lipca 2014 r. w Gdańsku

sprawy K. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o nieobciążanie zwrotem nienależnego świadczenia

na skutek apelacji K. S.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Toruniu

z dnia 30 stycznia 2012 r., sygn. akt IV U 1774/11

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 503/12

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni K. S. odwołała się od decyzją pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. z dnia 17 czerwca 2011 r. (o numerze: (...)-1/10 I), – zobowiązującej ją do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za okres od dnia 1 czerwca 2008 r. do dnia 26 lipca 2010 r., w kwocie 17.245,25 złotych oraz odsetek za okres od dnia 11 czerwca 2008 r. do dnia 17 czerwca 2011 r., tj. do dnia wydania decyzji, w kwocie 4.377,37 złotych.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy w Toruniu - IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 30 stycznia 2012 roku wydanym w sprawie IV U 1774/11 oddalił odwołanie (pkt 1) oraz wniosek K. S. o odstąpienie od żądania zwrotu nienależnie pobranego świadczenia przekazał Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. celem rozpoznania (pkt 2).

Sąd Okręgowy powyższe rozstrzygnięcie oparł na następujących ustaleniach i rozważaniach. Ubezpieczona K. S. (urodzona dnia (...)) wystąpiła w dniu 18 sierpnia 1992 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z wnioskiem o rentę inwalidzką. Do wniosku ubezpieczona załączyła m. in. oryginał świadectwa pracy opatrzonego datą 29 marca 1988 r., potwierdzającego fakt zatrudnienia K. S. w ramach stosunku pracy w Ośrodku (...) Lasów Państwowych w T. – w okresie od dnia 3 kwietnia 1980 r. do dnia 31 marca 1988 r. Powyższy dokument został opatrzony pieczęcią pracodawcy oraz podpisany przez pracownika zatrudnionego w wymienionym wyżej Ośrodku, tzn. przez starszego inspektora ds. pracowniczych, H. R.. Ponadto ubezpieczona załączyła do wniosku o rentę zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (Rp-7) z dnia 29 lipca 1992 r., opatrzone pieczęcią pracodawcy oraz podpisami osób reprezentujących Przedsiębiorstwo (...) Spółkę z o. o. j. g. u. w T. (tzn. przez dwóch likwidatorów, w tym - A. J. (nazwisko drugiego z likwidatorów jest nieczytelne) oraz przez starszą księgową, E. W.) z którego to dokumentu również wynikało, że K. S. pozostawała w stosunku pracy od dnia 3 kwietnia 1980 r. do dnia 31 marca 1988 r.

Badając ubezpieczoną komisja lekarska ZUS uznała, że K. S. legitymuje się inwalidztwem, które powstało przed dniem 1 października 1989 r.

Rozpoznawszy wniosek ubezpieczonej ZUS Oddział w G. wydał decyzję z dnia 7 września 1992 r. (o numerze: (...)-1/10/I), na mocy której przyznał K. S. rentę inwalidzką drugiej grupy inwalidów – od dnia 1 maja 1992 r. począwszy.

W okresie od dnia 1 maja 1992 r. do dnia 26 lipca 2010 r. organ rentowy wypłacił K. S. na poczet renty z tytułu niezdolności do pracy należności pieniężne w łącznej kwocie 99.016,93 złotych. Na poczet renty z tytułu niezdolności do pracy za okres od dnia 1 czerwca 2008 r. do dnia 26 lipca 2010 r. organ rentowy przekazał ubezpieczonej należności w łącznej kwocie 17.245,25 złotych. Odsetki za opóźnienie w zwrocie należności wskazanych w zdaniu poprzedzającym – liczone od daty wymagalności poszczególnych świadczeń - za okres od dnia 11 czerwca 2008 r. do dnia 17 czerwca 2011 r. wyniosły 4.377,37 złotych (według stanu na dzień 17 czerwca 2011 r.).

Decyzją z dnia 3 sierpnia 2010 r. (o numerze: (...)), wydaną z urzędu, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. przyznał K. S. emeryturę od dnia 27 lipca 2010 r., tj. od osiągnięcia przez ubezpieczoną wieku emerytalnego. Wysokość emerytury przysługującej K. S. wyniosła 706,29 złotych brutto (od dnia 1 września 2010 r.), zaś wysokość świadczenia do wypłaty (netto) – 616,72 złotych.

W dniu 7 września 2010 r. K. S. złożyła w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wniosek o emeryturę z systemu zreformowanego. W załączonym do wniosku „Kwestionariuszu dotyczącym okresów składkowych i nieskładkowych” ubezpieczona wskazała m. in., że w okresie od dnia 3 kwietnia 1980 r. do dnia 31 marca 1985 r. była zatrudniona w ramach stosunku pracy w Ośrodku (...) Lasów Państwowych w T.. Jako dowód na powyższą okoliczność K. S. powołała zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp-7. Do wniosku emerytalnego ubezpieczona załączyła m. in. zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (Rp-7) z dnia 16 sierpnia 2010 r., wystawione przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w T., opatrzone pieczęcią tej Dyrekcji oraz podpisami reprezentujących ją osób, potwierdzające fakt zatrudnienia K. S. w ramach stosunku pracy – w okresach: od dnia 6 lutego 1975 r. do dnia 30 czerwca 1976 r. oraz od dnia 3 kwietnia 1980 r. do dnia 31 marca 1985 r.

Po otrzymaniu wniosku ubezpieczonej o emeryturę organ rentowy wszczął postępowanie wyjaśniające, w toku którego ustalił (na podstawie informacji udzielonych przez Regionalną Dyrekcję Lasów Państwowych w T.), że K. S. pracowała w Ośrodku (...) Lasów Państwowych w T. w okresach: od dnia 6 lutego 1975 r. do dnia 30 czerwca 1976 r. oraz od dnia 3 kwietnia 1980 r. do dnia 31 marca 1985 r. oraz, że posiadana przez wyżej wymienioną Dyrekcję dokumentacja nie pozwala potwierdzić innych okresów pracy ubezpieczonej.

Przeprowadziwszy postępowanie wyjaśniające oraz po rozpatrzeniu wniosku ubezpieczonej z dnia 7 września 2010 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wydał decyzję z dnia 10 czerwca 2011 r. (o numerze: (...)), na mocy której przyznał K. S. emeryturę od dnia 1 września 2010 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Wysokość

emerytury przysługującej ubezpieczonej wyniosła 620,16 złotych brutto (od dnia 1 sierpnia 2011 r.), zaś wysokość świadczenia do wypłaty (netto) – 436,91 złotych.

Decyzją z dnia 13 czerwca 2011 r. (o numerze: (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił K. S. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Uzasadniając powyższe rozstrzygnięcie organ rentowy wskazał, że orzeczeniem z dnia 4 maja 2011 r. ustalono, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy. Ponadto ZUS Oddział w T. wyjaśnił, że w wyniku weryfikacji dokumentów znajdujących się w aktach rentowych ubezpieczonej ustalono, że w ostatnim 10-leciu przed zgłoszeniem wniosku o świadczenie K. S. udowodniła jedynie 2 lata, 7 miesięcy i 14 dni okresów składkowych i nieskładkowych. W związku z powyższym organ rentowy odmówił ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Ponadto Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wydał z urzędu decyzję z dnia 17 czerwca 2011 r. (o numerze: (...)-1/10 I), na mocy której zobowiązał K. S. do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za okres od dnia 1 czerwca 2008 r. do dnia 26 lipca 2010 r. – w kwocie 17.245,25 złotych - i odsetek za okres od dnia 11 czerwca 2008 r. do dnia 17 czerwca 2011 r. – w kwocie 4.377,37 złotych.

W okresie od dnia 6 lutego 1975 r. do dnia 30 czerwca 1976 r. K. S. była zatrudniona w ramach stosunku pracy w Ośrodku (...) Lasów Państwowych w T., na stanowisku robotnika gospodarczego.

W okresie od dnia 3 kwietnia 1980 r. do dnia 31 marca 1985 r. K. S. była zatrudniona w ramach stosunku pracy w Ośrodku (...) Lasów Państwowych w T., na stanowisku sprzątaczk. Stosunek pracy łączący strony został rozwiązany z dniem 31 marca 1985 r., na skutek wypowiedzenia umowy o pracę złożonego przez powódkę w dniu 26 lutego 1985 r. Przy rozwiązaniu umowy z ubezpieczoną jej pracodawca dokonał adnotacji w legitymacji ubezpieczeniowej K. S., na stronie 83, w kolumnie dotyczącej trybu i daty „ustania zatrudnienia” – o następującej treści: „na wł. prośbę”, wraz z datą: „31.03.85 r.”. Ponadto ubezpieczona załatwiła kartę obiegową w związku z rozwiązaniem stosunku pracy, w której obok podpisów pracowników reprezentujących poszczególne komórki organizacyjne, z którymi rozliczała się K. S., widnieją daty: 29 marca 1985 r. oraz 1 kwietnia 1985 r.

W Ośrodku (...) Lasów Państwowych w T. był zatrudniony w ramach stosunku pracy również mąż ubezpieczonej, M. S. – w okresie do dnia 30 czerwca 1984 r. włącznie. M. S. pracował tam w ślusarni. Wyżej wymieniony rozwiązał stosunek pracy w związku z faktem rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej polegającej na świadczeniu usług transportowych. Jako przedsiębiorca M. S. nie zatrudniał pracowników. K. S. nie pomagała mężowi w prowadzeniu działalności gospodarczej.

Wymieniony wyżej pracodawca powódki uległ przekształceniu w Przedsiębiorstwo (...) Spółkę z o. o. w T., która z kolei została zlikwidowana i wykreślona z rejestru handlowego (...) (numer wpisu: (...)) postanowieniem Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 29 stycznia 1993 r. (prawomocnym w dniu 16 lutego 1993 r.).

Następcą prawnym byłego pracodawcy powódki, zlikwidowanego Ośrodka (...) Lasów Państwowych w T., jest Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w T.. Wyżej wymieniona Dyrekcja jest przechowawcą dokumentacji płacowej pracowników wspomnianego Ośrodka z lat: 1976-1989. W dokumentacji tej brak jest dokumentów, które potwierdzałyby zatrudnienie K. S. po dniu 31 marca 1985r.

K. S. jest stale leczona z powodu chorób przewlekłych (m. in. ze względu na zwyrodnienie kręgosłupa) w Miejskiej Przychodni (...) w T. oraz w Przychodniach (...) w T.. Ponadto wyżej wymieniona leczy się z powodu depresji w Wojewódzkim Ośrodku (...) w T..

K. S. cierpi na zespół depresyjny umiarkowany, dyskopatię szyjną bez objawów neurologicznych oraz chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa z dyskopatiami lędźwiowymi bez objawów neurologicznych. Brak jest podstaw do uznania, że ubezpieczona spełniała przesłanki wymagane do zaliczenia jej do I, II lub III grupy inwalidzkiej (w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin) w okresie przed dniem 1 października 1986 r. Brak jest dokumentacji medycznej, która pozwoliłaby na uznanie, że w

podanym wyżej okresie K. S. była niezdolna do pracy. W szczególności nie ma dokumentów, które dowodziłyby, że w okresie przed dniem 1 października 1986 r. u ubezpieczonej wystąpiło nasilenie objawów choroby zwyrodnieniowej.

Pismem z dnia 4 sierpnia 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., działając w trybie określonym przepisem art. 304 §2 k.p.k., zawiadomił Prokuraturę Rejonową T. Zachód o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 270 k.k. oraz art. 286 k.k. w związku z art. 13 k.k.

Prokuratura Rejonowa T. Centrum – Zachód w T. wszczęła przeciwko K. S. postępowanie przygotowawcze o popełnienie czynu z art. 286 §1 k.k. (sygn. akt: 4 Ds 569/11).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie opinii biegłych lekarzy sądowych, wymienionych wyżej dokumentów (i to zarówno znajdujących się w aktach rentowych dotyczących K. S., prowadzonych przez ZUS Oddział w T. - a w przeszłości przez ZUS Oddział w G. - jak i tych złożonych bezpośrednio do akt sądowych niniejszej sprawy), a także częściowo w oparciu o zeznania świadków: M. S. i A. B. oraz – również częściowo – przesłuchanie K. S. jako strony. Sąd dał wiarę tym z powołanych wyżej dokumentów, które potwierdzały fakt zatrudnienia ubezpieczonej w ramach stosunku pracy w Ośrodku (...) Lasów Państwowych w T.. Tym samym Sąd nie uznał za wiarygodnych tych z dokumentów zgromadzonych w sprawie, z których wynikało, jakoby stosunek pracy łączący powódkę z Ośrodkiem wskazanym w zdaniu poprzedzającym został rozwiązany dopiero z dniem 31 marca 1988 r. Ta część dokumentów nie zasługiwała na uwzględnienie – ze względu na brak wiarygodnych dowodów (w postaci np. kartotek płacowych, list obecności itp.), które potwierdzałyby faktyczne wykonywanie przez K. S. pracy po dniu 31 marca 1985 r. Ubezpieczona nie dowiodła, aby w okresie od dnia 1 kwietnia 1985 r. do dnia 31 marca 1988 r. świadczyła pracę na rzecz Ośrodka (...) Lasów Państwowych w T..

Sąd Okręgowy jedynie częściowo dał wiarę zeznaniom świadka M. S., m. in. co do faktu zatrudnienia wyżej wymienionego w Ośrodku (...) Lasów Państwowych w T. w okresie do dnia 30 czerwca 1984 r. włącznie oraz co do zatrudnienia ubezpieczonej w tym Ośrodku przed dniem 1 kwietnia 1985 r. Sąd nie uznał za wiarygodnej tej części zeznań M. S., w której świadek twierdził, jakoby K. S. pracowała we wspomnianym wyżej Ośrodku do 1988 r. Ten fragment zeznań świadka nie zasługiwał na uwzględnienie, jako że był sprzeczny z dokumentami znajdującymi się w aktach osobowych K. S.. W aktach ubezpieczonej brak jest dowodów na wykonywanie przez nią pracy na rzecz Ośrodka po dniu 31 marca 1985 r. Ponadto świadek M. S. nie mógł posiadać wiarygodnych wiadomości na temat okresu zatrudnienia ubezpieczonej w wymienionym wyżej Ośrodku, gdyż sam przestał w nim pracować na dziewięć miesięcy przed rozwiązaniem stosunku pracy przez powódkę. Warto zauważyć, że M. S. – jak sam zeznał (k. 85v akt sądowych) - po rozwiązaniu stosunku pracy z Ośrodkiem (...) zaczął prowadzić własną działalność gospodarczą w dziedzinie usług transportowych w związku z czym (mając na względzie przedmiot prowadzonej działalności oraz fakt, że świadek nie zatrudniał pracowników) nie miał możliwości poczynienia obserwacji co do tego, czy K. S. pozostaje w stosunku pracy, czy też nie. Sama tylko obserwacja przez świadka, że ubezpieczona wychodziła z domu nie jest wystarczająca do przyjęcia, iż K. S. pozostawała w stosunku pracy w rozumieniu przepisu art. 22 §1 k.p. W ocenie Sądu świadek zeznawał na korzyść ubezpieczonej, gdyż jako jej mąż i domownik pozostający z nią w tym samym gospodarstwie domowym był żywo zainteresowany uwzględnieniem przez Sąd odwołania wniesionego przez powódkę.

Sąd jedynie częściowo dał wiarę również zeznaniom świadka A. B. – co do faktu zatrudnienia powódki w Ośrodku (...) Lasów Państwowych w T. do dnia 31 marca 1985 r. włącznie. W pozostałym zakresie zeznania świadka nie zasługiwały na uwzględnienie, jako że pozostawały w sprzeczności z dokumentami znajdującymi się w aktach osobowych K. S.. Trzeba podkreślić, że choć świadek zeznał, jakoby widział powódkę na terenie Ośrodka w drugiej połowie lat 80-tych XX wieku, to jednocześnie stwierdził: „Nie widziałem, aby wnioskodawczyni sprzątała czy coś robiła” (k. 86 akt sądowych). Nie sposób uznać powyższych zeznań za dowód na okoliczność zatrudnienia ubezpieczonej w wymienionym wyżej Ośrodku w okresie po dniu 31 marca 1985 r., albowiem samo tylko przebywanie powódki na terenie Ośrodka (jeśli w ogóle miało miejsce) nie jest jeszcze jednoznaczne z jej pozostawaniem w stosunku pracy (względnie – z wykonywaniem usług w ramach umów cywilnoprawnych). Warto dodać, że zeznania świadka A. B. charakteryzowały się bardzo dużym stopniem niedokładności i ogólnikowości – np. świadek nie wiedział, od kiedy K. S. była zatrudniona w Ośrodku i czy miała jakiegokolwiek przerwy w tym zatrudnieniu oraz nie był pewien, ile godzin

dziennie pracowała ubezpieczona (k. 86 akt sądowych). Z kolei wypowiadając się na temat rozwiązania stosunku pracy przez powódkę świadek stwierdził: „[...] [K. S.] pracowała do rozwiązania zakładu. Chyba pracowała tak samo jak ja” (k. 86 akt sądowych). Bezsprzeczny był przy tym okres zatrudnienia świadka u wymienionego wyżej pracodawcy – A. B. pracował tam do końca grudnia 1989 r. Tymczasem nawet sama ubezpieczona nie twierdziła, jakoby była zatrudniona w Ośrodku do końca 1989 r., a jedynie – że pracowała w nim do dnia 31 marca 1988 r. Powyższa okoliczność dowodzi, że świadek A. B. nie miał wiedzy i rozeznania co do faktycznego okresu zatrudnienia K. S. w Ośrodku (...) Lasów Państwowych w T.. W związku z powyższym Sąd jedynie częściowo dał wiarę zeznaniom tego świadka – w zakresie, w jakim zeznania te były zbieżne z dokumentami znajdującymi się w aktach osobowych ubezpieczonej.

W takiej samej części (jak w przypadku zeznań A. B.) Sąd uznał za wiarygodne zeznania złożone przez K. S. w toku jej przesłuchania jako strony. Innymi słowy – Sąd odmówił zeznaniom ubezpieczonej waloru wiarygodności w zakresie, w jakim K. S. twierdziła, jakoby była zatrudniona w Ośrodku po marcu 1985 r. (do marca 1988 r.). Ten fragment zeznań ubezpieczonej był niemiarodajny jako dowód w sprawie, gdyż pozostawał w sprzeczności z dokumentami znajdującymi się w aktach osobowych K. S., które potwierdzają jej zatrudnienie jedynie do końca marca 1985 r. Część zeznań ubezpieczonej dotycząca okoliczności rzekomego cofnięcia przez nią wypowiedzenia umowy o pracę złożonego w dniu 26 lutego 1985 r. brzmi niewiarygodnie – w kontekście faktu wystawienia przez pracodawcę powódki świadectwa pracy, w którym wskazano datę 31 marca 1985 r. jako dzień rozwiązania stosunku pracy łączącego strony. Wiarygodność wersji zdarzeń prezentowanej przez K. S. dodatkowo umniejsza fakt, że ubezpieczona zmieniała swoje zeznania dotyczące rzekomego cofnięcia oświadczenia woli o wypowiedzeniu umowy o pracę (por. zeznania na k. 86v i na k. 87v akt sądowych). Gdyby faktycznie K. S. cofnęła oświadczenie woli o wypowiedzeniu umowy o pracę, to z całą pewnością w jej aktach osobowych znalazłaby się jakaś wzmianka na ten temat – tymczasem takowej brak, zaś jednocześnie pracodawca powódki wystawił świadectwo pracy. Ten ostatni fakt świadczy o tym, że pracodawca K. S. uznał, że stosunek pracy łączący strony został rozwiązany z dniem wskazanym w świadectwie pracy, tj. 31 marca 1985 r. Tak więc gdyby nawet uznać, że po złożeniu oświadczenia woli o wypowiedzeniu umowy o pracę K. S. cofnęła przedmiotowe oświadczenie, to z kolei pracodawca - wystawiając świadectwo pracy - wyraził w sposób dostateczny swoją wolę polegającą na braku zgody na cofnięcie oświadczenia o rozwiązaniu stosunku pracy (art. 61 k.c. w związku z art. 60 k.c. w związku z art. 300 k.p. – w brzmieniu obowiązującym w lutym i marcu 1985 r.). Zresztą twierdzenia K. S. co do cofnięcia oświadczenia woli o wypowiedzeniu umowy o pracę brzmią niewiarygodnie w kontekście faktu, że po złożeniu tego oświadczenia ubezpieczona załatwiła kartę obiegową w związku z rozwiązaniem stosunku pracy oraz uzyskała w legitymacji ubezpieczeniowej pieczęć pracodawcy wraz z jego adnotacją dotyczącą rozwiązania stosunku pracy z dniem 31 marca 1985 r. Gdyby K. S. rzeczywiście kontynuowała zatrudnienie po marcu 1985 r., to z całą pewnością uzyskiwałaby w legitymacji ubezpieczeniowej stosowny zapis pracodawcy o objęciu ubezpieczeniami społecznymi oraz załatwiła formalności związane z ponownym podjęciem zatrudnienia (takie jak np. sporządzenie w formie pisemnej nowej umowy o pracę oraz załatwienie karty obiegowej w związku z przyjęciem do pracy). Zupełnie niewiarygodne w świetle zasad doświadczenia życiowego są zeznania ubezpieczonej, że pracowała w Ośrodku aż do marca 1988 r. włącznie – wobec faktu, że gdyby faktycznie K. S. pracowała po dniu 31 marca 1985 r., to z całą pewnością przez okres tych trzech lat (od kwietnia 1985 r. do marca 1988 r.) zdążyłaby wymóc na swoim pracodawcy jakiejkolwiek sformalizowanie owego zatrudnienia na piśmie (tj. zawarcie pisemnej umowy o pracę). Tymczasem nic takiego nie miało miejsca. Brak jest miarodajnych dowodów na wykonywanie przez ubezpieczoną pracy po marcu 1985 r. W tym stanie rzeczy Sąd uznał za niewiarygodną tę część zeznań ubezpieczonej, w której K. S. twierdziła, jakoby była zatrudniona po dniu 31 marca 1985 r.

Sąd Okręgowy dał wiarę opiniom biegłych lekarzy sądowych (to znaczy zarówno opinii pisemnej, jak i ustnej opinii uzupełniającej złożonej na rozprawie przez biegłego neurologa), gdyż były one jasne, logiczne i zrozumiałe, a ponadto zostały sporządzone przez upoważnione do tego osoby dysponujące fachową wiedzą medyczną z zakresu specjalności odpowiadających schorzeniom ubezpieczonej. Opinie biegłych: pisemna oraz uzupełniająca ustna były ze sobą zbieżne. Sąd Okręgowy był związany poczynionymi przez biegłych ustaleniami (w zakresie dotyczącym oceny medycznej) co do braku spełniania przez K. S. przesłanek I, II, lub III grupy inwalidzkiej – w okresie przed dniem 1 października 1986 r. Gdy bowiem sprawa wymaga wiadomości specjalnych (np. z dziedziny medycyny), to Sąd nie może orzekać wbrew opinii biegłych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 września 2009 r., sygn. akt: III UK 30/09;

LEX nr 537018). Pisemna opinia złożona przez biegłych w wyczerpujący sposób odpowiadała na pytania postawione przez Sąd w tezie postanowienia dowodowego z dnia 10 listopada 2011 r. (k. 87v-88 akt sądowych), zaś zarzuty strony powodowej zgłoszone pod adresem przedmiotowej opinii zostały wyjaśnione w ustnej opinii uzupełniającej biegłego neurologa. W tym stanie rzeczy Sąd nie widział podstaw do uzupełniania postępowania dowodowego (np. poprzez dopuszczenie dowodu z opinii innego zespołu biegłych) – tym bardziej, że żadna ze stron (reprezentowanych przez profesjonalnych pełnomocników procesowych) o to nie wniosła.

Przechodząc do merytorycznej analizy odwołania wniesionego przez ubezpieczoną Sąd Okręgowy ocenił, że jest ono bezzasadne i jako takie podlega w całości oddaleniu.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było to, czy K. S. jest zobowiązana do zwrotu na rzecz organu rentowego należności wypłaconych jej jako renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy - za okres od dnia 1 czerwca 2008 r. do dnia 26 lipca 2010 r. ZUS Oddział w T. twierdził, że wymienione wyżej należności stanowią nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu przepisów prawa ubezpieczeń społecznych i jako takie winny podlegać zwrotowi.

Zgodnie z przepisem art. 138. ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, nazywanej w dalszej części niniejszego uzasadnienia „ustawą emerytalną” - osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu. W myśl przepisu art. 138 ust. 2 ustawy emerytalnej – za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ust. 1 uważa się:

1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania;

2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenia.

Zgodnie z przepisem art. 138 ust. 4 wymienionej wyżej ustawy – nie można żądać zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń za okres dłuższy niż 12 miesięcy, jeżeli osoba pobierająca świadczenia zawiadomiła organ rentowy o zajściu okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, a mimo to świadczenia były jej nadal wypłacane, w pozostałych zaś wypadkach – za okres dłuższy niż 3 lata, z zastrzeżeniem ust. 5. W myśl przepisu art. 138 ust. 6 ustawy emerytalnej – organ rentowy może odstąpić od żądania zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń w całości lub w części, zmniejszyć wysokość potrąceń, ustaloną zgodnie z art. 140 ust. 4 pkt 1 lub zawiesić dokonywanie tych potrąceń na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy, jeżeli zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności.

Dopełnieniem powyższej regulacji prawnej jest przepis art. 84 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r., nr 205, poz. 1585, ze zm.), nazywanej dalej „ustawą systemową”, który w ust. 1 stanowi, że osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11. Z kolei w myśl przepisu art. 84 ust. 11 ustawy wymienionej w zdaniu poprzedzającym – jeżeli osoba pobierająca świadczenia zawiadomiła organ wypłacający te świadczenia o zajściu okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty, a mimo to świadczenia były nadal wypłacane, kwoty nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczeń społecznych podlegają zwrotowi bez odsetek za zwłokę.

Zdaniem Sądu Okręgowego analiza materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie prowadzi do wniosku, że K. S. świadomie wprowadziła organ rentowy w błąd co do okresu swojego zatrudnienia w Ośrodku (...) Lasów Państwowych w T. – wskazując w sposób niezgodny ze stanem faktycznym, że pracowała u wymienionego wyżej pracodawcy w okresie od dnia 3 kwietnia 1980 r. do dnia 31 marca 1988 r., podczas gdy faktycznie była tam zatrudniona od dnia 3 kwietnia 1980 r. do dnia 31 marca 1985 r. – tzn. o trzy lata krócej niż twierdziła w postępowaniu o przyznanie renty inwalidzkiej w 1992 r. Brak jest wiarygodnych dowodów na zatrudnienie K. S. po dniu 31 marca 1985 r. Ze złożonych na piśmie oświadczeń następcy prawnego pracodawcy powódki – Regionalnej Dyrekcji

Lasów Państwowych w T. – wynika, że posiadana przezeń dokumentacja (Dyrekcja jest przechowawcą dokumentów płacowych pracowników wymienionego wyżej Ośrodka z lat: 1976-1989) nie pozwala potwierdzić innych okresów pracy K. S. jak m. in. przedział czasu od dnia 3 kwietnia 1980 r. do dnia 31 marca 1985 r. (str. 59 akt rentowych, plik II oraz k. 47 akt sądowych). Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w T. stwierdziła *expressis verbis*, iż „[...] brak jest dokumentów potwierdzających zatrudnienie wymienionej [tj. K. S. – przypis Sądu] po 31 marca 1985 r.” (k. 47 akt sądowych). Powyższe oświadczenia brzmią wiarygodnie wobec treści dokumentów kadrowo-płacowych dotyczących zatrudnienia K. S., jakie złożono do akt sprawy (plik – w kopercie na k. 48 akt sądowych). Z dokumentów tych wynika w sposób jednoznaczny, że ubezpieczona była zatrudniona u wymienionego wyżej pracodawcy jedynie do dnia 31 marca 1985 r. włącznie. W aktach osobowych K. S. widnieje podpisane przez nią oświadczenie woli dotyczące wypowiedzenia umowy o pracę, złożone pracodawcy w dniu 26 lutego 1985 r. (i datowane na ten sam dzień). Oświadczenie złożone przez ubezpieczoną brzmi w sposób następujący: „Wypowiadam umowę o pracę w trybie miesięcznym. Od dnia 1 marca 1985 r.” i jest opatrzone podpisem K. S.. W aktach osobowych powódki znajduje się jeszcze karta obiegowa zmian w stosunku pracy związana z rozwiązaniem umowy o pracę przez K. S. (tzw. „obiegówka”), opatrzona datą 29 marca 1985 r. W karcie tej znajduje się zapis, zgodnie z którym ubezpieczona zostaje zwolniona z dniem 31 marca 1985 r. Ponadto w aktach osobowych ubezpieczonej znajduje się świadectwo pracy wystawione przez pracodawcę w dniu 29 marca 1985 r., które potwierdza, że K. S. była zatrudniona w Ośrodku (...) Lasów Państwowych w T. w okresie od dnia 3 kwietnia 1980 r. do dnia 31 marca 1985 r. włącznie. Wymienione wyżej świadectwo pracy jest ostatnim pod względem chronologicznym dokumentem widniejącym w aktach osobowych ubezpieczonej. Nawet na okładce tych akt w rubryce „Rok zwolnienia” podano rok: 1985. Wobec treści powołanych wyżej dokumentów należało uznać za niewiarygodne dokumenty znajdujące się w aktach rentowych, złożone przez ubezpieczoną jako załączniki do wniosku o rentę inwalidzką w sierpniu 1992 r., wskazujące jakoby K. S. była zatrudniona w wymienionym wyżej Ośrodku do dnia 31 marca 1988 r. włącznie (chodzi o świadectwo pracy z dnia 29 marca 1988 r. oraz o zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 29 lipca 1992 r. – odpowiednio: k. 6 i 7 akt rentowych, plik I).

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy ustalił, że K. S. była zatrudniona w Ośrodku (...) Lasów Państwowych w T. jedynie do dnia 31 marca 1985 r. włącznie, zaś występując w sierpniu 1992 r. do ZUS Oddział w G. z wnioskiem o rentę inwalidzką świadomie wprowadziła organ rentowy w błąd co do okresu swojego zatrudnienia w powyższym Ośrodku. Skoro bowiem ubezpieczona była tam faktycznie zatrudniona do dnia 31 marca 1985 r. włącznie, to przedkładając organowi rentowemu dokumenty potwierdzające, jakoby pracowała o trzy lata dłużej (do dnia 31 marca 1988 r.) musiała wiedzieć, że wprowadza ZUS Oddział w G. w błąd co do długości okresu swojego zatrudnienia. Nie można racjonalnie przyjąć, aby K. S. nie wiedziała, że faktycznie pracowała w wymienionym wyżej Ośrodku o trzy lata krócej niż to wynikało z treści dokumentów przedkładanych organowi rentowemu. Zdaniem Sądu Okręgowego wprowadzenie organu rentowego w błąd nie było przypadkowe, lecz stanowiło element celowego działania służącego zapewnieniu sobie przez ubezpieczoną prawa do renty inwalidzkiej, do której K. S. nie nabyłaby prawa, gdyby wykazała jedynie okres zatrudnienia do dnia 31 marca 1985 r. włącznie. W takim bowiem przypadku ubezpieczona nie wykazałaby co najmniej 5 lat okresów zatrudnienia (łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia) w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed dniem powstania inwalidztwa, tj. przed 30 września 1989 r. (komisja lekarska ZUS badając ubezpieczoną w sierpniu 1992 r. uznała, że inwalidztwo „istnieje przed 1.10.89” – k. 12 akt rentowych, plik I), czyli w okresie od dnia 30 września 1979 r. do dnia 29 września 1989 r.; por. art. 33 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. nr 40, poz. 267, ze zm.). Bez wykazania zatrudnienia po dniu 31 marca 1985 r. K. S. legitymowałaby się wyłącznie okresem zatrudnieniem od dnia 3 kwietnia 1980 r. do dnia 31 marca 1985 r. – wynoszącym łącznie cztery lata, jedenaście miesięcy i dwadzieścia osiem dni. Wprowadzając organ rentowy w błąd co do okresu pozostawania w stosunku pracy w Ośrodku (...) Lasów Państwowych w T. ubezpieczona „wykazała” co najmniej pięć lat zatrudnienia w ostatnim dziesięcioleciu przed dniem powstania inwalidztwa. Sąd Okręgowy podziela pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 kwietnia 2001 r. (sygn. akt: II UKN 309/00, OSNP z 2003 r., nr 2, poz. 44; LEX nr 47762), zgodnie z którym – przedłożenie w organie rentowym dokumentu mającego istotne znaczenie dla uzyskania świadczenia, zawierającego nieprawdziwe informacje, oznacza, że przyznane na jego podstawie świadczenie jest nienależne w rozumieniu odpowiednich przepisów prawa ubezpieczeń społecznych.

Na marginesie powyższych rozważań warto dodać, że strona powodowa w toku postępowania sądowego w niniejszej sprawie nie wykazała, aby w ostatnim dziesięcioleciu przed datą powstania inwalidztwa K. S. legitymowała się innymi okresami zatrudnienia niż praca na rzecz Ośrodka (...) Lasów Państwowych w T., od dnia 3 kwietnia 1980 r. do dnia 31 marca 1985 r. Ciężar dowodu (tzw. onus probandi) w zakresie wykazania powyższej okoliczności spoczywał – według ogólnych reguł postępowania dowodowego oraz zgodnie z zasadą kontrydiktoryjności procesu cywilnego (art. 6 k.c. i art. 232 zd. pierwsze k.p.c.) - na powódce, która była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego będącego adwokatem. Należy dodać, że zasada kontrydiktoryjności oraz dowodzenia swoich twierdzeń przez stronę znajduje w pełni zastosowanie również w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2011 r., sygn. akt: II UK 269/10 (LEX nr 794791) oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 6 maja 2010 r., sygn. akt: III AUa 193/10, Apel.-W-wa z 2010 r., nr 3, poz. 14; LEX nr 678006). W szczególności należy wskazać, iż świadek M. S. zeznał, że ubezpieczona nie współpracowała z nim w prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej (k. 85v akt sądowych). Ubezpieczona – zeznając jako strona – nie powoływała się na jakiegokolwiek inne okresy zatrudnienia niż praca w Ośrodku (...) Lasów Państwowych w T. („Gdy odeszłam [...] z pracy to od tej pory nie pracowałam” – k. 87 akt sądowych). Okres zatrudnienia K. S. w tym Ośrodku (od dnia 3 kwietnia 1980 r. do dnia 31 marca 1985 r.) nie jest jednak wystarczający do nabycia przez ubezpieczoną prawa do renty inwalidzkiej, a to ze względu na brak legitymowania się przez powódkę co najmniej 5-letnimi okresami zatrudnienia w przeciągu ostatnich dziesięciu lat przed dniem powstania inwalidztwa. Ubezpieczona nie wykazała, aby pracowała po dniu 31 marca 1985 r. – większość dokumentów zebranych w sprawie temu przeczy (dokonane przez powódkę wypowiedzenie umowy o pracę z dnia 26 lutego 1985 r.; świadectwo pracy z dnia 29 marca 1985 r.; karta obiegowa zmiany w stosunku pracy z dnia 29 marca 1985 r.; wpis o rozwiązaniu stosunku pracy zawarty w legitymacji ubezpieczeniowej K. S.; zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 16 sierpnia 2010 r.). Powyższe ustalenia prowadzą do konstatacji, że w dacie przyznania uprawnień do renty inwalidzkiej, dokonanego na mocy decyzji ZUS Oddział w G. z dnia 7 września 1992 r., ubezpieczona nie spełniała ustawowej przesłanki co najmniej 5-letnich okresów zatrudnienia (w ostatnich 10 latach przed datą powstania inwalidztwa), wymaganej do nabycia prawa do wymienionego wyżej świadczenia. Jednocześnie z opinii biegłych lekarzy sądowych wynika, że ubezpieczona nie legitymowała się inwalidztwem (tzn. nie spełniała przesłanek I, II lub III grupy inwalidzkiej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin) we wcześniejszym okresie, przed dniem 1 października 1986 r., kiedy to legitymowała się co najmniej 5-letnimi okresami zatrudnienia. Tak więc K. S. nie spełniała warunków nabycia prawa do renty inwalidzkiej – i to zarówno w dacie przyznania jej uprawnień do tego świadczenia przez organ rentowy (czyli w dniu 7 września 1992 r.; ubezpieczona nie legitymowała się wówczas co najmniej 5-letnimi okresami zatrudnienia w ostatnim 10-leciu przed dniem powstania inwalidztwa), jak i we wcześniejszym okresie (kiedy to K. S. nie wykazywała się jeszcze inwalidztwem). Tym samym świadczenia pieniężne wypłacane przez organ rentowy - otrzymywane przez K. S. za okres od dnia 1 maja 1992 r. począwszy - trzeba zakwalifikować jako nienależne w rozumieniu przepisu art. 138 ustawy emerytalnej i art. 84 ustawy systemowej.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy uznał, że K. S. była zobowiązana do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń (otrzymanych jako renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy) za okres nie dłuższy niż trzy lata, gdyż świadomie wprowadziła w błąd organ rentowy co do okoliczności faktycznych mających wpływ na prawo do świadczeń (art. 138 ust. 1 w związku z art. 138 ust. 2 pkt 2 in fine i art. 138 ust. 4 in fine ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych).

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy w oparciu o przepis art. 477¹⁴ §1 k.p.c. oddalił odwołanie ubezpieczonej jako bezzasadne, nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia (punkt 1 wyroku).

Mimo oddalenia odwołania Sąd nie orzekł o kosztach procesu na rzecz pozwanego organu rentowego, gdyż ten – będąc reprezentowanym przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego będącego radcą prawnym – nie złożył

wniosku o zwrot kosztów. W tym stanie rzeczy roszczenie o zwrot kosztów procesu wygasło (art. 109 §1 zd. pierwsze k.p.c.).

W toku postępowania sądowego w niniejszej sprawie ubezpieczony złożył wniosek o odstąpienie od żądania zwrotu nienależnie pobranego świadczenia (protokół z rozprawy - k. 138v akt sądowych). Było to nowe żądanie, dotychczas nie rozpoznane przez organ rentowy. Jeżeli po wniesieniu odwołania od decyzji w sprawie z zakresu ubezpieczenia społecznego zostanie zgłoszone nowe żądanie, to sąd nie może go rozpoznać i zobowiązany jest przekazać to żądanie do rozpoznania organowi rentowemu (analogiczne stanowisko w powyższej kwestii zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 maja 1999 r., sygn. akt: II UKN 622/98, OSNP z 2000 r., nr 15, poz. 591; LEX nr 40773). Wobec powyższego Sąd Okręgowy na podstawie przepisu art. 477¹⁰ §2 k.p.c. przekazał wniosek K. S. o odstąpienie od żądania zwrotu nienależnie pobranego świadczenia – Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., celem rozpoznania (punkt 2. sentencji wyroku).

Apelację od powyższego wyroku wniosła ubezpieczona zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

1) naruszenie prawa materialnego tj. art 138 ust 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach w zw. z art. 32 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 roku o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, polegający na nieuzasadnionym przyjęciu, iż ubezpieczona świadomie wprowadziła w błąd organ rentowy co do okoliczności faktycznych mających wpływ na prawo do świadczeń i pobrała w złej wierze świadczenie nienależne, a zatem jest zobowiązana do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń, albowiem ubezpieczona nie była zatrudniona Ośrodkiem (...) Lasów Państwowych w T. w okresie od dnia 1 kwietnia 1985 r. do dnia 31 marca 1988 r. a więc nie spełniała ustawowej przesłanki co najmniej 5-letnich okresów zatrudnienia w ostatnich 10-latach przed datą powstania inwalidztwa, podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika jednoznacznie, iż ubezpieczona była zatrudniona u w/w pracodawcy w okresie od dnia 3 kwietnia 1980 r. do dnia 31 marca 1988 r. a zatem pobrane przez ubezpieczoną świadczenia były jej należne, albowiem spełniła wszystkie wymogi wymagane przez art. 32 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 roku o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

W oparciu o powyższy zarzut apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez stwierdzenie, iż ubezpieczona K. S. nie jest zobowiązana do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za okres od 1 czerwca 2008 r. do 26 lipca 2010 r. w kwocie 17.245,25 zł i odsetek za okres od 11 czerwca 2008 r. do 17 czerwca 2011 r. tj. do dnia wydania decyzji, w kwocie 4.377,37 zł, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez sąd pierwszej instancji - przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego.

W uzasadnieniu apelująca wyjaśniła, że sąd pierwszej instancji wysnuł błędny wniosek w oparciu tylko o stwierdzenia następcy prawnego Ośrodka (...) Lasów Państwowych w T. - Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w T., że w aktach osobowych ubezpieczonej ostatnim chronologicznie dokumentem jest świadectwo pracy z dnia 31 marca 1985 r.

Analiza zgromadzonego materiału dowodowego w niniejszej sprawie, może prowadzić tylko do jednego wniosku, iż K. S. nie wprowadziła w błąd organu rentowego co do okresu swojego zatrudnienia w Ośrodku (...) Lasów Państwowych w T. i nie pobrała świadczenia w złej wierze. Apelująca podniosła, że nie można zarzucić jej umyślnego działania mającego na celu wprowadzenie w błąd organu rentowego, co jest obligatoryjną przesłanką żądania zwrotu nienależnie pobranego świadczenia. Tego w przedmiotowej sprawie organ rentowy nie wykazał.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonej jest bezzasadna i jako taka nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należy, iż ubezpieczona K. S. wniosła odwołanie od decyzji zobowiązującej ją do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń. Na obecnym etapie postępowania ubezpieczona kwestionowała ustalenia sądu co do faktycznego okresu wykonywania przez nią pracy w Ośrodku (...) Lasów Państwowych w T..

W ocenie Sądu Apelacyjnego nie można podzielić zarzutów ubezpieczonej. Jak bowiem słusznie podkreślił Sąd Okręgowy, stosownie do treści art. 138 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych /t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1440/ za nienależnie pobrane świadczenia uważa się świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów.

Wyrokiem z dnia 16 października 2014r. Sądu Rejonowego w Toruniu w sprawie II K 364/12 uznał K. S. za winną tego, że działając z góry powziętym zamiarem w okresie od 1 maja 1992r do 26 lipca 2010r w T. doprowadziła Zakład Ubezpieczeń Społecznych w T. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci wypłaty świadczenia rentowego w kwocie 99 016, 93 zł, a następnie od 27 lipca 2010r do dnia 31 sierpnia 2011 r w postaci wypłaty świadczenia emerytalnego w kwocie 1881,06 zł poprzez wprowadzenie w błąd i wyzyskanie błędu co do okresu zatrudnienia w Ośrodku (...) Lasów Państwowych w T. w okresie od 03 kwietnia 1980r do 31 marca 1988r , podczas gdy w rzeczywistości okres tego zatrudnienia trwał od 03 kwietnia 1980r do 31 marca 1985r, czym działała na szkodę ZUS w T., tj. uznaje oskarżoną za winną popełnienia występku z art. 286§ 1 kk w zw. z art. 12kk i za to w myśl art. 286§1kk wymierza jej karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności. Sąd Okręgowy w Toruniu rozpoznając apelację obrońcy K. S. wyrokiem z dnia 6 marca 2014r. wydanym w sprawie IX Ka 700/13, zaskarżony wyrok utrzymał w mocy, uznając apelację za oczywiście bezzasadną. Wyroki są prawomocne.

Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym dla przykładu w wyroku z dnia 10 lutego 2010r, sygn. akt V CSK 267/09, LEX nr 794582, zgodnie z art. 11 k.p.c. sąd jest związany w sprawie cywilnej tylko tymi ustaleniami wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku, które dotyczą popełnienia przestępstwa. Prejudycjalność wyroku karnego oznacza więc, że sąd rozpoznający sprawę cywilną obowiązują ustalenia faktyczne sądu karnego, które w sprawie cywilnej nie mogą być obalone ani pominięte. Odnosi się to do osoby sprawcy, przedmiotu przestępstwa i czynu przypisanego oskarżonemu (skazanemu).

Odnosząc powyższe do realiów przedmiotowej sprawy, zdaniem Sądu Apelacyjnego, uwzględniając podmiotowy i przedmiotowy zakres związania sądu cywilnego zapadłym orzeczeniem sądu karnego co do związania przywołanym wyżej wyrokami Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 16 października 2013r., sygn. akt II K 364/12 oraz Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 6 marca 2014r. IX Ka 700/13, w szczególności co do przedłożenia przez ubezpieczoną nieprawdziwego świadectwa, co w istocie doprowadziło do przyznania i wypłacenia świadczenia na podstawie fałszywych dokumentów i tym samym wypełnia ustawową definicję świadczenia nienależnego /art. 138 ust. 2 pkt 2 ustawy emerytalnej/. Jak wskazano wyżej, te kluczowe ustalenia faktyczne w niniejszym postępowaniu nie mogą być obalone ani pominięte, a zatem wyrok Sądu Okręgowego oraz poprzedzająca go decyzja organu zobowiązująca wnioskodawczynię do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia są prawidłowe.

Mając na uwadze powyższe, na mocy art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.